

Financieel Protocol tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Roemeense Volksrepubliek, op 30 september 1960 te Boekarest ondertekend

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Nr. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 29 mei 1961.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 28 juni 1961.

's-Gravenhage, 29 mei 1961.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, lid 3, van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer U Hoogedelgestreng hiernevens de tekst over te leggen van het op 30 september 1960 te Boekarest ondertekende Financieel Protocol tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Roemeense Volksrepubliek, met nota's (*Trb.* 1960, 140)¹).

Een toelichtende nota bij het Protocol gelieve U Hoogedelgestreng hiernevens aan te treffen.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, zal het Protocol alleen voor Nederland gelden.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. LUNS.

Toelichtende nota

Sedert 1945 zijn in Roemenië velerlei maatregelen genomen waardoor de vrijheid om over zich daar te lande bevindende vermogensbestanddelen te beschikken werd ingeperkt. In juni 1948 zijn ten slotte alle bedrijven van enige omvang genationaliseerd ingevolge een desbetreffende wet.

De Nederlandse Regering heeft zich bij nota van 15 juni 1948 tot de Roemeense Regering gewend en de verzekering gevraagd, dat volledige schadevergoeding zou worden gegeven. Toen een bevredigend antwoord hierop uitbleef, werd op 7 september 1948 een uitvoerig gemotiveerd protest ingediend, dat echter ondanks het feit, dat op 12 april 1949 en 9 maart 1951 werd gerappelleerd, geen effect sorteerde. Door andere landen bij de Roemeense Regering genomen stappen hadden in het algemeen evenmin resultaat. Slechts Zwitserland, dat in de gunstige omstandigheid verkeerde, dat het tot blokkering van aanzienlijke Roemeense vermogensbestanddelen kon overgaan, slaagde erin in 1951 een schadevergoedingsregeling met Roemenië af te sluiten.

Omstreeks 1955 begon de Roemeense Regering tegenover een aantal landen bereidheid te tonen tot onderhandelingen over een schadevergoedingsregeling. Van Nederlandse zijde zijn daarop meermalen pogingen aangewend om tot overleg met de Roemeense Regering te komen, doch het heeft tot 1960 geduurd voordat in het kader van tussen de Beneluxlanden en Roemenië gevoerde besprekingen over een handels- en een betalingsakkoord ook de nog hangende financiële problemen tussen de afzonderlijke Beneluxlanden enerzijds en Roemenië anderzijds ter sprake konden komen. Daarbij is het nog niet gekomen tot een bespreking van de eigenlijke financiële aanspraken, t.w. die wegens Nederlandse belangen, die door Roemeense nationalisatiemaatregelen en soortgelijke maatregelen zijn aangetast, verder de aanspraken wegens door Nederlanders in Roemenië geleden oorlogsschade en ten slotte die uit hoofde van het bezit van Roemeense overheidsobligaties. De besprekingen hebben echter wel geleid tot ondertekening op 30 september 1960 van het Financieel Protocol tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Roemeense Volksrepubliek (*Trb.* 1960,

¹) Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

140). Ingevolge dit Protocol zal de Roemeense Regering, in afwachting van de totstandkoming van een definitieve regeling (waarbij de hoogte van het totale door Roemenië te betalen schadevergoedingsbedrag zal worden vastgesteld), elk kwartaal, met ingang van het tweede kwartaal van 1962, 6 % van de waarde van de Roemeense export naar Nederland storten op een speciale rekening bij de Nederlandsche Bank. Uit de bij het Protocol behorende briefwisseling blijkt, dat de onderhandelingen over de definitieve regeling van de tussen beide landen hangende financiële problemen vóór 31 juli a.s. zullen aanvangen.

Door het onderhavige Protocol wordt gewaarborgd, dat, mocht op 1 april 1962 nog geen definitieve schadevergoedingsregeling zijn tot stand gekomen, alsdan in ieder geval door Roemenië een aanvang zal worden gemaakt met het verrichten van betalingen. Een ruimere betekenis moet dan ook niet aan het Protocol worden toegekend; met name zullen de bepalingen van het Protocol, zoals daarin uitdrukkelijk wordt gestipuleerd, in geen enkel opzicht bindend zijn bij de vaststelling van de definitieve regeling. Dit zou ook reeds daarom uitgesloten zijn, omdat enerzijds een objectief oordeel over de werkelijke waarde

van de gelaedeerde Nederlandse belangen nog niet kan worden gevormd en anderzijds nog niet is te voorzien, hoe het handelsverkeer, dat immers volgens het Financieel Protocol bepalend is voor de hoogte der jaarlijkse betalingen, zich zal ontwikkelen, nu een handelsovereenkomst met Roemenië is tot stand gekomen. Het saldo van de rekening bij de Nederlandsche Bank kan — na de totstandkoming van de definitieve regeling — worden gebruikt voor een eerste aflossing op het overeengekomen schadevergoedingsbedrag.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. LUNS.

De Minister van Financiën,

J. ZIJLSTRA.

De Minister van Economische Zaken,

J. W. DE POUS.